Studiul diminutivelor în Pola de Siero (Asturia, Spania)[1]

Cristina BLEORȚU
Universitatea din Zürich
cbleortu@hotmail.com/cristina.bleortu@uzh.ch

Abstract: Our paper aims to provide an overview of the diminutives using a spontaneous speech corpus from Pola de Siero (Asturias, Spain). This paper presents the results of the research undertaken on 24 speakers that we selected taking into account three 'basic' social variables: *age*, *gender*, and *educational background*. We also consider each speaker's mother tongue, occupation, social class and direct ties with the Asturian language and the consequences each may bring, among others.
Keywords: *Pola de Siero, diminutives, Asturian, Spanish, sociolinguistics.*

Consideraţii preliminare

Cercetarea diminutivelor a trezit interesul unui număr considerabil de lingvişti până în prezent. Unii s-au centrat pe valorile de bază ale acestora: cea noţională, adică dimensiunea de mic; sau cea axiologică, care se bazează pe funcţii şi valori [Alonso, 1935; Náñez Fernández, 1973; Coşeriu, 1965; Monge, 1965; NGLE][2]. Alţii, pe regulile şi restricţiile combinatorii ale morfemelor apreciative [Varela, 1992]. Iar alţii, inclusiv au propus o nouă disciplină, *morfopragmatica*, care studiază informaţia pragmatică asociată anumitor morfeme [Dressler şi Merlini, 1994]. Au existat şi autori care au cercetat originea diminutivului şi lexicalizările sale [González Ollé, 1962], morfonologia bazelor consonantice monosilabice ale diminutivelor [Horcajada, 1987/1988] sau influenţa diminutivelor în formarea sufixelor diminutivale [Crowhurst, 1992; Harris, 1994]. Nu au lipsit nici studii comparative [vezi, de pildă, cercetările lui D'Angelis, 2013; D'Angelis şi Mariottini, 2006, despre diminutivele din spaniolă şi italiană; cea a lui Zafiu, 2011, care face referire la puţinele lexicalizări ale diminutivului din limba română în comparaţie cu alte limbi romanice].

Dintr-un punct de vedere sociolingvistic au existat lucrări care au cercetat diminutivul; Shetter [1959: 80], de pildă, afirmă că diminutivul în Olanda se întâlneşte în vorbirea femeilor; Paredes [2012, 2015] a analizat folosirea diminutivelor în vorbirea din Madrid, luând în considerare cele 25 de variabile ale proiectului PRESEEA (*Proyecto para el Estudio Sociolingüístico del Español de España y América*), şi a demonstrat că sufixul *-ito/-ita* este

[1] O versiune spaniolă a acestui text va apărea în *RRL*: traducerea acestui text din spaniolă a fost realizată de Cristina Bleorţu (Universitatea din Zürich), cbleortu@hotmail.com şi Alina-Viorela Prelipcean (Universitatea „Ştefan cel Mare" din Suceava), alinavarvaroi@yahoo.com. Îi mulţumim şi Cristinei Strugar pentru comentariile făcute.

[2] Este adevărat că nu în toate studiile se ajunge la această atitudine conciliantă. De fapt, dezbaterea despre noţional şi axiologic a fost obiectul unei polemici vii în sânul lingvisticii hispanice: Monge [1965] susţine ambele valori, în timp ce Coşeriu [1965] susţine doar noţionalul („reducerea obiectivă") şi Alonso [1935] axiologicul, ca funcţii de bază.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

cel mai productiv în vorbirea din Madrid. Manjón-Cabezas [2012], pe de altă parte, a studiat diminutivul în vorbirea din Granada, folosind aceeaşi metodologie, şi a demonstrat că sufixul *-illo/-illa* este cel mai productiv, urmat de *-ito/-ita*, caracteristic celor cu studii superioare – putându-se vorbi, inclusiv despre „o schimbare de sus"– şi de *-ico/-ica*, care predomină la cei cu studii primare. Au fost publicate şi o serie de lucrări dialectale care folosesc date din vorbirea anumitor comunităţi lingvistice [Fontanella de Weinberg, 1962; Aleza Izquierdo, 2016; Regúnaga, 2005]. O altă lucrare de natură dialectală care ia în considerare diferenţa dintre valoarea referenţială (mărime) şi valoarea relaţională (pragmatică) este cea a lui Company Company [2002].

Limba spaniolă dispune de o serie de diminutive (*-ito / -ita; -ico / -ica; -illo / -illa; -ete /-eta; -ín /-ina*[3]*; -ejo /-eja; -uelo / -uela; -uco / -uca; ino, ina* etc.)[4], în timp ce limba asturiană prezintă două sufixe diminutivale productive[5] (*-ucu* şi *ín, GLLA* 1998: 267), care exprimă două valori: de (i) reducere şi (ii) de apreciere [Alonso, 1935, Lázaro Mora, 1998][6].

În acest capitol se analizează dinamica diferitelor diminutive care apar în corpusul cules din Pola de Siero (Spania), atenţia îndreptându-se spre diminutivele caracteristice din Asturia *-ín/-ina/-ino* şi *-ucu/-uca/-uco*[7].

Această cercetare constituie un prim studiu despre folosirea diminutivelor în Pola; este vorba despre o comunitate bilingvă[8], unde contactul lingvistic cu asturiana duce la apariţia diminutivelor *-ín/-ina/-ino*[9] şi *-uco(u)/-uca,* mult mai avansată aici decât în alte comunităţi. În acelaşi timp, în vorbirea subiecţilor se vor găsi (i) sufixe clar asturiene – *-ín/ -ina/ -ino*; *-ucu/ -uca/ -uco*; *-iquín/ -iquina/ -iquino*; *-etu/ -eta/ -ete*[10] etc. –; (ii) sufixe vădit castiliene – *-(c)ito/ -(c)ita; -(c)illo/ -(c)illa* – şi (iii) sufixe comune. Pe de altă parte, ceea ce interesează este a vedea cum folosirea anumitor sufixe asturiene capată conotaţii pozitive în comparaţie cu diminutivele castiliene, întrucât se resimte un anumit dispreţ când se foloseşte diminutivul spaniol (de pildă, *modernilla — modernina*)[11].

[3] În Asturia, în vorbirea din El Valledor, Muñiz [1978: 160-161] contribuie cu date reprezentative despre existenţa sufixului *-ía* (*casía*) care aparţine zonei lui *-n-* „căzător". De-a lungul studiului se insistă că este sufixul diminutival cel mai important. Totuşi, trebuie menţionat că în această comunitate nu se vorbeşte asturiana, ci galiciana-portugheza de tranziţie, unde paradigma *-ín/-ina* din asturiană pierde *-n*-ul intervocalic. Şi în studiul lui Fernández Vior [1997: 189] se menţionează sufixul diminutival *-ín/-ía~-iña.*

[4] Sufixul diminutival cel mai răspândit în prezent este *-ito/-ita*, care în Caraibe alternează cu *-ico/-ica*. În limba medievală şi cea clasică predomina *-illo/-illa*, pe când sufixele *-ito/-ita*, *-ico/-ica* şi *-uelo/-uela* apar mai puţin.

[5] Totuşi, celelalte sufixe se găsesc şi în asturiană, dar în acest studiu suntem interesaţi de diferenţele care apar între sufixele asturiene şi celelalte, adică cele neproductive.

[6] Totuşi, valorile diminutivelor s-au transformat într-o dezbatere vie în ultimii ani datorită „caracterului lor funcţional cameleonic" [Náñez Fernández, 1973: 379].

[7] Vezi lucrările lui Catalán [1958, 1961] despre diminutivul în Asturia.

[8] Despre situaţia bilingvismului asturian, să se consulte Andrés Díaz [1998, 2002]. A se consulta şi Kabatek [2006] despre situaţia asturienei ca limbă.

[9] În monografiile dialectale din Asturia se menţionează sufixul şi cu apreciere afectivă (Canellada, 1944: 26). Se remarcă prezenţa sa şi în sudul provinciei León alături de sufixul *-ico/-ica* (Casado Lobato, 2002: 69). În acelaşi timp, prezenţa diminutivelor asturiene se înregistrează şi în alte lucrări: Fernández Vior 1997: 189-190; Armayor González [1995: 19], Menéndez García [1963: 183, unde apare ca sufix diminutival caracteristic, chiar dacă, uneori, poate să apară în cuvinte lipsite de înţeles diminutival, de ex.. *curtín* , *mulín* etc.]; Fernández González [1959: 57], Fernández [1960: 69] sesizează prezenţa diminutivului *-ín/-ía* şi avertizează că acest sufix poate fi întâlnit într-o serie de cuvinte fără conţinut diminutival (*padrín, curtín*, *ispín*); García Arias [1974: 123-124].

[10] În monografiile dialectale se menţionează cu sens diminutival şi peiorativ [Canellada, 1944: 26].

[11] Este adevărat că inclusiv în spaniolă se obişnuieşte atribuirea unui grad mai mare de dispreţ prin folosirea cuvintelor derivate cu sufixul *-illo*, comparativ cu cele derivate cu sufixul *-ito*.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Metodologia

Studiul s-a realizat plecând de la corpusul cules în Pola de Siero[12] în timpul anului 2014; este vorba de 24 de interviuri semidirijate, care reprezintă un total de 1.388,02 minute înregistrate – 23 ore, 13 minute şi 2 secunde – şi este alcătuit din 215.496 cuvinte, având la bază un chestionar orientativ, care permite realizarea unor anchete cât mai spontane, folosindu-se acelaşi număr de femei şi bărbaţi, organizaţi în trei grupe de vârstă (între 18-37; 38-57 şi cei peste 58 de ani), cu studii gimnaziale şi superioare. S-au analizat diminutivele transparente, adică cuvintele care se obţin prin combinarea unei baze şi a unui sufix [*NGLE*: 635] şi diminutivele opace, netransparente sau lexicalizate, adică acele forme care au fost transparente morfologic, la origine, dar nu mai sunt [*NGLE*: 635], când vorbitorul, de fapt, nu mai este conştient de sufixul diminutival originar.

Pentru cercetarea noastră s-au luat în considerare toate diminutivele din corpus şi s-au grupat în funcţie de sufixe, iar mai apoi s-au tras concluzii privind folosirea regională a diminutivelor, analiza împărţindu-se în două. Mai întâi s-au considerat cazurile de diminutive nelexicalizate prezente în anchete; în al doilea caz s-au analizat doar diminutivele lexicalizate.

Pentru diminutivele nelexicalizate:

– Nu s-au avut în vedere cazurile de lexicalizare ale diminutivului;
– S-au inclus diminutivele care se produc în antroponime, având în vedere posibilele consecinţe pragmatice [Brown şi Levinson, 1987: 103] care sunt relaţionate cu educaţia;
– S-au eliminat toponimele.

Pentru diminutivele lexicalizate:

– S-au luat în considerare cazurile de diminutive în care există forma fără sufixul diminutival: *tortilla*, *bocadillo*, *cazuela*, *cerilla*, *pastilla*, *pañuelo* etc;
– S-au avut în vedere diminutivele netransparente care îşi schimbă genul (*calabaza* → *calabacín*; *bomba* → *bombín*; *espada* → *espadín*; *faja* → *fajín*; *maleta* → *maletín*; *piola* → *piolín*; *pluma* → *plumín*; *silla* → *sillín*; *viola* → *violín*).
– Au fost luate în calcul cazurile în care nu există forma fără sufix (*ladrillo*) sau nu sunt aplicabile în comunitatea noastră lingvistică (*alcantarilla*);
– Nu s-au considerat diminutivele moştenite din latină, care şi-au pierdut valoarea ca sufixe diminutivale în limba spaniolă (*abuelo*, *capilla*);
– S-au exclus toponimele;
– S-a considerat *bonito*[13];
– Pe baza criteriului existenţei sau inexistenţei diferenţelor de înţeles, s-au împărţit în diminutive lexicalizate şi semilexicalizate (*salgo con mi panda ~ pandilla; fumo un cigarro ~ cigarrillo; cojo el truco ~ truquillo*).

Repetiţiile sau exemplele relaţionate cu conceptul de *priming* s-au avut în vedere în ambele cazuri.

Rezultatele analizei demonstrează existenţa unui dinamism diferit al diminutivelor datorită interacţiunii dintre cele două limbi; acesta ne permite să conchidem că, de fapt, comunitatea studiată preferă folosirea diminutivelor asturiene, deşi în corpusul cules se remarcă şi alte sufixe. Lexicalizările cu diminutivul *-illo/-illa* sunt mult mai frecvente decât

[12] Cu privire la acest aspect, a se vedea Bleorţu [2014, 2015, 2018].

[13] Deşi este un diminutiv particular pentru că menţine relaţia sa semantică cu *bueno*, poate funcţiona ca pseudosufix la anumiţi vorbitori. Paredes [2015: 128] menţionează alternanţa *bonito ~ bonico* în vorbirea din Madrid.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

cele formate cu *-ito* sau *-ico*, aspect scos în evidenţă de Juan de Mirada pentru limba spaniolă în general, când afirma: „mientras en *ito* e *ico* siempre se advierte un modo de afecto, en *illo* solo hay la idea de disminuir alguna cosa sin otra consideración, ni de amor, ni de afecto[14].” [Mirada, 1565, *apud* Lázaro Mora, 1998: 4650]

La apariţia acestor diminutive pot interveni o serie de factori lingvistici cum ar fi, de pildă, categoria gramaticală. De asemenea, trebuie avut în vedere că folosirea diminutivelor poate fi şi de natură fonologică [*NGLE*: 638], păstrând anumite caracteristici ale bazei şi impunând un anumit accent cuvintelor cărora li se adaugă sufixul diminutival. Ambadiang [1997: 103] ilustrează, cu o serie de cuvinte, diferite baze contrastive care se datorează accentuării, naturii segmentului final şi prezenţei sau lipsei unui diftong din cuvântul-bază[15]. În acest proces pot fi relevante diferitele strategii de exprimare a valorii semnificative sau apreciative; de aceea, trebuie acordată multă atenţie situaţiei comunicative pentru a vedea dacă contribuie cu vreun înţeles la denotaţia cuvântului derivat.

Scopul acestui articol este de a cunoaşte factorii lingvistici, stilistici şi sociali care condiţionează prezenţa mai ridicată a diminutivelor *-ín/-ina* în spaniola vorbită din Pola. Pentru aceasta, s-a urmat modelul de codificare al lui Paredes [2012] folosit în proiectul PRESEEA [Moreno Fernández, 1997] cu o serie de modificări. În acelaşi timp, s-a stabilit un şablon unde s-au codificat o serie de variabile lingvistice, stilistice şi sociologice:

- Forma sufixului: *-illo/-illa*, *-ín/-ina/-ino*, *-ito/-ita*, *-ete/-eta, -ucu/-uca/-uco, -ucho/-ucha, -uelo/-uela, -iño/-iña*, *-ajo, -aja*;
- Valoarea semantico-pragmatică[16]. Pentru substantive: (1) mărime redusă; (2) afectivitate ameliorativă sau peiorativă; şi (3) atenuator pragmatic. Pentru adjective sau adverbe: (1) intensitate sau cuantificare redusă; şi (2) atenuator pragmatic;
- Numărul silabelor din cuvânt: (1) monosilabic; (2) bisilabic; (3) trisilabic; şi (4) plurisilabic;
- Structura accentuală a cuvântului-bază: (1) proparoxiton; (2) paroxiton; şi (3) oxiton;
- Reduplicarea: (1) niciuna; (2) prin repetarea sufixului; şi (3) prin alte procedee;
- Mediul consonantic din cuvânt: (1) există altă consoană identică precum cea a sufixului; (2) nu există o altă consoană identică;
- Manifestarea diminutivelor în aceeaşi replică [a subiectului analizat]: (1) nu există alte diminutive; (2) există alte diminutive, lexicalizate sau nu, cu acelaşi sufix; şi (3) nu există diminutive diferite;

[14] [„în timp ce în *ito* şi *ico* mereu este prezintă o tentă de afecţiune, în *illo* doar există ideea de a reduce un lucru, fără altă nuanţă, nici dragoste, nici afecţiune”, *nota trad.*]

[15] Astfel, foloseşte următoarele exemple unde se pot vedea contrastele: *pan*: *panecito*; *pie*: *piececito*; *red*: *redecita*; *sal*: *salecita*; *papa*: *papita*; *papá*: *papacito* ~ *papaíto*; *coche*: *cochecito* ~ *cochito*; *sueño*: *sueñecito*; *niño*: *niñito*; *papel*: *papelito*; *tapia*: *tapiecita*; *frío*: *friecito* ~ *fríito*; *calle*: *callecita*; *callo*: *callito*; *balcón*: *balconcito*; *sandía*: *sandiíta*; *canapé*: *canapecito*; *nene*: *nenito*.

[16] Reynoso Noverón [2005: 81] clasifică valorile semantico-pragmatice în: (1) *valorare cuantificabilă* (obiect redus): *cuantificabilă* (uz referenţial); *descentralizatoare* (această funcţie marchează entităţi periferice care sunt cele mai nefericite exemple din domeniul lor semantic; foloseşte ca exemple *díitas* care face referire la zile scurte, care pot fi definite precum ‘mai puţin decât zile’; şi *conciertito*, adică, un fel de pseudoconcert); *centralizatoare* (se opune descentralizării şi face referire la entităţi centrale care reprezintă cele mai bune exemple din domeniul semantic la care fac referire); (2) *valorare calificativă* (se analizează cum diminutivul focalizează calităţi ale entităţii, în termeni de apreciere sau dispreţ): *negativă*; *pozitivă*; (3) *valorare relaţională* (se evaluează relaţia subiectului cu discursul): *ironică*; *atenuantă*; *respectuoasă*. Totuşi, există specialişti care fac aluzii la diminutive ale căror valoare nu poate fi stabilită, aşa-numitele „diminutive de frază”. Să se consulte şi Fernández Vior [1997:190].

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

- Asimilarea la replica anterioară [cea a interlocutorului]: (1) în replica anterioară nu există diminutive; (2) în replica anterioară există un diminutiv anterior;
- Categoria gramaticală[17]: (1) substantiv; (2) adjetiv; (3) pronume; (4) adverb; (5) determinant;
- Răspândirea lexicală;
- Punerea în relaţie a tipului de sufix folosit cu tipul de text castilian/asturian: există (1) sufixe clar asturiene; (2) clar castiliene şi (3) comune;
- Tema de conversaţie: (1) netehnică (viaţa cotidiană, familia, prietenii, viaţa socială); (2) tehnică (muncă, îndeletniciri, studii); şi (3) metalingvistică;
- Tipul de secvenţă discursivă: (1) dialog; (2) explicaţie-expunere; (3) narare; (4) argumentare; şi (5) descriere;
- Formalitatea (statutul): (1) solidaritate —relaţii egale de statut social—; (2) ierarhie I (subiectul se află în relaţie de inferioritate faţă de interlocutor); (3) ierarhie II (subiectul se află în relaţie de superioritate faţă de interlocutor);
- Formalitatea (vârsta): (1) solidaritate (relaţie de apropiere cu privire la vârstă); (2) ierarhie I (subiectul este mai tânăr decât interlocutorul); (3) ierarhie II (subiectul este mai mare decât interlocutorul);
- Formalitatea (gradul de apropiere dintre subiect şi interlocutor): (1) *insider*, (2) *outsider*; (3) relaţie care ia naştere în momentul realizării anchetei;
- Sexul;
- Vârsta;
- Nivelul de studii.

Analiza corpusului

Diminutivele nelexicalizate

Subiecţii din Pola folosesc 311 de diminutive nelexicalizate. Prin cuantificarea diminutivelor prezente în cele 24 de anchete s-a putut demonstra ipoteza formulată anterior, întrucât norma lingvistică din Pola este stabilită de sufixele asturiene (238/311 de cazuri de diminutive în *-ín/-ina/-ino* şi 41/311 de cazuri de diminutive în *-ucu/-uca/-uco*, 1/311 în *-etu/-eta/-eto*) cu variantele lor, care prezintă o frecvenţă ridicată faţă de alte sufixe diminutivale. În interviuri media diminutivelor folosite de cei din Pola este de 12,95 diminutive în timpul celor aproximativ 57,83 minute cât durează fiecare interviu. Totuşi, oscilaţiile cu privire la folosirea diminutivelor pot să fie foarte ridicate: unele interviuri sunt foarte sărace în ceea ce priveşte utilizarea diminutivului şi sunt, inclusiv, subiecţi care nu folosesc niciun diminutiv: este vorba despre informatorul 4, o femeie tânără cu studii gimnaziale şi informatorul 14, un tânăr cu studii gimnaziale. Cazul contrar este cel al unei femei tinere cu studii superioare (informatorul 15) care a folosit 53 de diminutive. De aceea, se poate spune că folosirea diminutivelor reprezintă o caracteristică idiosincrasică, întrucât fiecare informator încorporează diminutivele în discursul său într-un grad diferit [Paredes, 2015].

În ceea ce priveşte folosirea sufixelor, cei din Pola produc în medie 2,33 variante de sufixe diminutivale diferite:

[17] De pildă, González Ollé [1962] afirmă că substantivul reflectă mai bine funcţia noţională a diminutivelor, în timp ce, în cazul adjectivelor, ar fi vorba de o funcţie intensificatoare.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

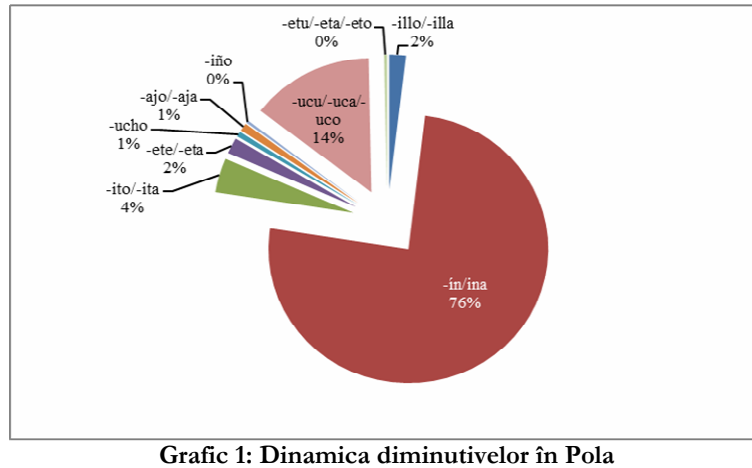
Tabel 1: Dinamica diminutivelor în cele 24 de interviuri

INFORMATORI	NUMĂR DIMINUTIVE	CAZURI
Informator 1	5	*gitanitos* (1), *cuidadín* (1), *negrita* (1), *poquitín* (1), *chavalina* (1)
Informator 2	18	*cervecina* (2), *pequeñin* (2), *grupín* (1), *amiguinos* (1), *espesucos* (1), *poquitín* (5), *minutinos* (1), *cuartín* (1), *siestuca* (1), *vueltina* (1), *cafetín* (1), *pueblucho* (1)
Informator 3	22	*poquitín* (1), *pueblinos* (1), *amiguinos* (1), *mocina* (1), *chavaluca* (1), *chavalucos* (2), *pequeñina* (3), *pequeñin* (1), *pequeñuca* (1), *delgadina* (3), *guajetes* (2), *acentín* (1), *clarina* (1), *maletuca* (1), *fachucos* (1), *cosines* (1)
Informator 4	—	—
Informator 5	18	*poquitín* (1), *machito* (1), *pelín* (2),*trabajín* (1), *chavalucu* (1), *latina* (2), *capines* (1), *cazoletines* (1), *cazoletina* (1), *cebollina* (1), *visituca* (1), *amiguetes* (1), *cafetín* (1), *cervezuca* (1), *pinchucos* (1), *guapito* (1)
Informator 6	8	*pueblín* (1), *pueblito* (1), *pequeñinos* (1), *pequeñito* (2), *tablina* (1), *casinas* (1), *hospitalillo* (1)
Informator 7	4	*chavalines* (2), *chavalina* (1), *pequeñinos* (1)
Informator 8	2	*escondidinas* (1), *cenadinos* (1)
Informator 9	34	*guajuco* (1), *poquitín* (16), *ollita* (1), *picuca* (1), *horina* (1), *mañanina* (1), *botellina* (2), *maletuca* (1), *cosuca* (1), *durucos* (1), *añucos* (2), *Pepín* (1), *sustucos* (1), *chavaletos* (1), *Robertín* (2), *pigacín* (1)
Informator 10	8	*gentuca* (2), *grandezucos* (1), *grupuco* (1), *Manolito* (1), *poquitín* (1), *culetín* (1), *pajarinos* (1)
Informator 11	10	*pequeñaja* (3), *nenuca* (1), *maquinina* (1), *corralín* (1), *casetuca* (1), *Olvidín* (1), *mantillín* (1), *montañuca* (1)
Informator 12	31	*mayorina* (2), *mayorines* (1), *poquitín* (2), *niñin* (2), *vieyinos* (1), *vieyina* (1), *pueblín* (3), *casines* (1), *casina* (1), *cosines* (1), *cosina* (3), *hotelín* (1), *cocheciño* (1), *nietín* (1), *nietina* (2), *semanina* (1), *añinos* (1), *jovencines* (1), *cachín* (1), *animalinos* (2), *callín* (1), *palabruca* (1), *nietina* (1)
Informator 13	34	*amiguinos* (1), *poquitín* (14), *calentines* (1), *cosuques* (2), *cachín* (3), *puentucu* (1), *santín* (1), *tempranín* (1), *barucos* (1), *gentuca* (1), *trabajinos* (1), *preguntines* (1), *momentín* (1), *cosines* (1), *pueblín* (3), *preguntilles* (1)
Informator 14	-	-
Informator 15	53	*ambientín* (1), *pequeñina* (2), *pequeñinas* (1), *pequeñín* (7), *pueblín* (1), *pueblines* (1), *vaquinas* (1), *cosinas* (1), *cosina* (1), *cosilla* (1), *semanina* (1), *vermutín* (1), *botellines* (1), *poquitín* (11), *curiosín* (1), *ventanucas* (1), *añinos* (2), *buenín* (1), *paisanín* (1), *morenín* (1), *chiquitín* (1), *calorcín* (1), *penina* (1), *salsina* (1), *grupín* (3), *malín* (1), *despacín* (1), *paseín* (1), *pelín* (1), *amiguinas* (1), *maletucas* (1), *preparadita* (1), *rockerillos* (1)
Informator 16	2	*sueldín* (1), *modernilla* (1)
Informator 17	23	*piqueñucu* (1), *pequeñín* (1), *pequeñina* (1), *perruques* (1), *cartellín* (1), *llibrucos* (1), *retratucu* (1), *horines* (1), *copines* (1), *fiestina* (2), *fiestuca* (1), *pueblinos* (1), *islina* (1), *casuques* (1), *ciudadina* (1), *añinos* (1), *circulín* (1), *mundín* (1), *musiquilla* (1), *cosines* (1), *rasguñinos* (1), *escuelines* (1)
Informator 18	6	*maquinina* (1), *maquinitas* (1), *listín* (1), *bolsina* (1), *pequeñino* (1), *pibitines* (1)
Informator 19	3	*pueblucho* (1), *chiquitín* (1), *chavalina* (1)
Informator 20	7	*poquitín* (1), *pueblín* (3), *ratín* (1), *chavaluca* (1), *chavaletes* (1)
Informator 21	4	*pequeñinos* (1), *culetes* (1), *tugurinos* (1), *Gorín* (1)
Informator 22	13	*Gorín* (2), *chavalinos* (1), *animalinos* (1), *gatinos* (1), *niñinos* (1), *casina* (2), *chavalín* (1), *chavalete* (1), *arbolín* (1), *almohadina* (1), *librín* (1)

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Informator 23	2	*boquita* (1), *braguita* (1)
Informator 24	4	*cosita* (1), *chavalina* (1), *especialina* (1), *pelín* (1)

În interviuri poziţia cea mai avantajoasă o ocupă sufixul *-ín/-ina/-ino* (238/311), urmat de celălalt sufix asturian *-ucu/-uca/-uco* (41/311); sufixul *-ito/-ita* ocupă cea de-a treia poziţie (13/311). Totuşi, valorile nu sunt semnificative pentru total. Străine sistemului din Pola, atingând procente scăzute, sunt şi sufixele *-ete* (6/311), *-illo/-illa* (6/311) *-aja* (3/311), *-ucho* (2/311) şi *-iño* (1/311), care nu ajung să însumeze 10 exemple:

Grafic 1: Dinamica diminutivelor în Pola

În ceea ce priveşte unicul caz cu *-iño*, trebuie menţionat că nu este un sufix caracteristic din Asturia, ci aparţine exclusiv ariei galiciene. Singura explicaţie pe care o putem da este că folosirea sa se datorează faptului că informatoarea este căsătorită cu un vorbitor din zona occidentală din Asturia, care se învecinează cu Galiţia [Spania].

Cu privire la tipul de text, diminutivul apare relaţionat cu două tipuri de anchete: (1) acelea în care se înregistrează interferenţe din ambele limbi, într-un grad mai mult sau mai puţin ridicat (21 de anchete); şi (2) acelea în care subiecţii evită folosirea limbii asturiene (anchetele 4 şi 23[18]). Cazul extrem este cel al informatorului 14, care nu foloseşte niciun diminutiv, deşi în ancheta sa se regăsesc interferenţe asturiene.

Un alt punct de interes reprezintă relaţia diminutivelor cu folosirea productivă a sufixelor: vorbitorii folosesc productiv sufixele asturiene *-ucu/-uca/-uco*, *-ín/-ina/-ino*, *-iquín/-iquina/-iquino*, *-etu/-eta/-eto*[19]); sufixele castiliene caracteristice care se folosesc în diferite regiuni din Spania, precum *-(c)ito/-(c)ita*, *-(c)illo/-(c)illa*); şi sufixele comune (*-ete*). Dintr-un total de 311 cazuri, doar 31 apar ca diminutive productive castiliene, din care 29 apar în situaţii de *amestáu*[20], în timp ce celelalte două se manifestă în ancheta 23, predominând sufixele asturiene, care în corpusul nostru sunt foarte productive (280/311). În ceea ce priveşte sufixele comune, în tot corpusul nu s-a manifestat niciun caz.

[18] În ancheta 4 nu se înregistrează niciun diminutiv, în timp ce, în ancheta 23, folosirea diminutivului se restrânge la folosirea sufixului *-ito*.

[19] În corpusul nostru există doar un singur caz de diferenţiere între sufixul asturian *(-etu/-eta/-eto)* şi sufixul castilian *-ete/-eta* în ancheta 9: *chavaletos*.

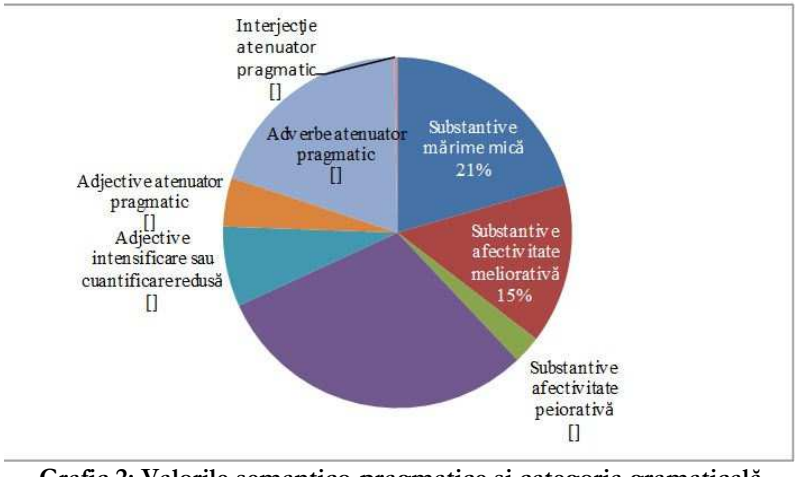
[20] [Este vorba despre amestecurile lingvistice care rezultă din combinaţia celor două limbi, *nota trad.*]

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Dacă se ia în considerare variabila *răspândire lexicală*, trebuie precizat că numărul maxim de sufixe care se aplică unei baze este doi, situaţie ce apare în opt interviuri[21].

Pe de altă parte, dacă ne oprim asupra diminutivului cu cel mai înalt grad de repetabilitate, calculele atribuie valorile cele mai ridicate adverbului *poquitín*, care se manifestă în 15,11% dintre cazuri, adică în 47 de exemple. Îi succede adjectivul (în anumite secvenţe apare inclusiv substantivizat) *pequeñín*, cu respectivele variaţii de gen şi număr, care apare în 21 de cazuri, adică într-un procentaj de 6,75%; pe al treilea loc se poziţionează substantivul *pueblín* (11 cazuri, 3,54%).

Corelaţia dintre categoria gramaticală şi interpretarea semantico-pragmatică asociată exemplelor demonstrează că valoarea cea mai uzuală este atenuarea, cum se întâmpla, de altfel, în vorbirea din Madrid (Paredes, 2012): cei din Pola recurg la această variantă pentru a diminua efectul frazelor lor. Această valoare se distribuie într-un mod destul de echilibrat între substantive (30%) şi adverbe (20%). Sunt, în special, semnificative adjectivele, care ating o valoare de 4%, atenuarea fiind mai puţin obişnuită în comparaţie cu intensificarea sau cuantificarea redusă (7%).

Grafic 2: Valorile semantico-pragmatice şi categoria gramaticală

În ceea ce priveşte interpretarea rezultatelor, funcţiile diminutivului se pot clasifica pe o scală care pleacă de la valoarea afectivă ameliorativă, când se utilizează diminutivul asturian, la o valoare depreciativă sau o valoare redusă a caracteristicilor inerente entităţii marcate, când apare diminutivul *-illo*, după cum se poate observa în următoarele exemple:

> *Encuesta 6*. Lugones, bueno, pero allí donde el Ayuntamiento, la parte… bajo estaba la policía municipal, ¿no? Estaba el cuartelillo**.** Justo en frente donde está ahora el palomar, donde tal… Y nosotros jugábamos allí, en la zona que hay enfrente porque había

[21] În ancheta 3 apare o unitate, *pequeño*, care prezintă alternanţa între *pequeñina* şi *pequeñuca*; în ancheta 8, două unităţi: *pueblo*, care prezintă alternanţa între *pueblín* şi *pueblito*, şi *pequeño*, cu variantele *pequeñinos* şi *pequeñito*. În ancheta 13, două unităţi: *cosa*, care prezintă alternanţa *cosuques, cosines*; şi *pregunta*, cu variantele *preguntines* şi *preguntilles*. În ancheta 15, aceeaşi unitate, cu variantele *cosinas, cosina, cosilla*. În ancheta 17, două unităţi: *pequeño*, cu alternanţa *piqueñucu* şi *pequeñín*, *pequeñina*; şi *fiesta*, cu alternanţa *fiestina* şi *fiestuca*. În ancheta 18, o unitate, *máquina*, cu variantele *maquinitas* şi *maquinina*. În anchetele 20 şi 22 s-a găsit o singură unitate, *chaval*, cu variantele *chavaluca* şi *chavaletes* (ancheta 20) şi *chavalinos*, *chavalín, chavaletes* (ancheta 22); în 129 de baze prezenţa sufixelor este unică.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

una parte verde allí, era una especie como de prau, y jugábamos a la pelota. Y sí, recuerdo al comisario de aquella época, que era un personaje muy, en fin…

Claro, si de repente lleguen seis mil habitantes nuevos y el hospitalillo que hay ahí sigue siendo más o menos de la misma capacidad…

Encuesta 13. Bueno, porque ella a lo mejor preguntóme, a ver, bueno, tú ibas a los bares o adonde fueses y ellos preguntándote…, vale currículum y a muchos de ellos cogítelo y carretera... vale… o ya te llamaremos. Pero toos preguntándote y haciéndote preguntilles ahí en plan ay… y tú respondíes. Más o menos ya les llevabes también preparaes, pero lo peor de todo ye cuando decíen: *vale, perfecto, mañana te llamo o te mando un mensaje*. Yo el mensaje encantao, el mensaje decíame la calle y too eso. Ahora, que te llamaben al día siguiente, cuántes entrevistes perdí por no saber inglés, porque encima por teléfono, peor todavía…

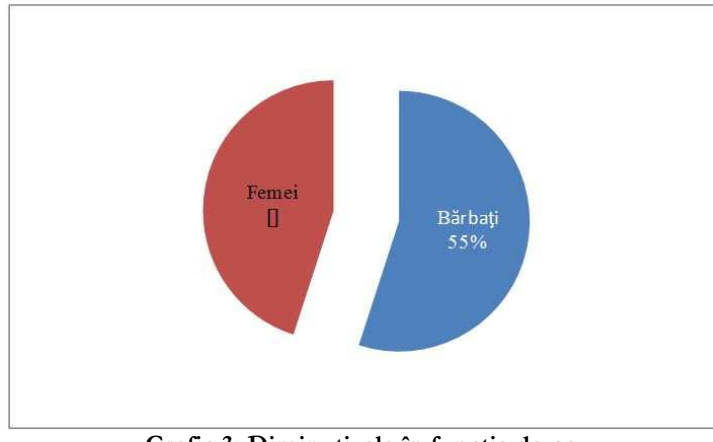
Encuesta 15. Ahora como… bueno, desde que tienes pareja, pues tienes… unos años te vas con tus padres, otros con… que encantada siempre, el primer año sí que te da un poco de cosilla como dejar ahí a tus padres y tal pero, bueno, como son maravillosos igual por el otro lado, tampoco hay, no tengo problema yo pa irme pa un lao o pa otro, vamos.

Encuesta 16. Por la playa igual, no sé, es una ciudá más, no sé, más modernilla.

Encuesta 17. De musiquilla, ye lo que suelo escuchar de radio.

Folosirea diminutivelor aplicate celor trei variabile de formalitate nu este în totalitate reprezentativă caracteristicilor liderilor în folosirea sufixelor: informatoarea care foloseşte cele mai multe diminutive este o femeie tânără (53 de diminutive), cu studii universitare, care s-ar putea identifica cu interlocutoarea datorită vârstei şi nivelului de studii; un prieten al interlocutoarei, cu studii universitare (34 de diminutive); un bărbat şi o femeie în vârstă, cu studii universitare, care nu se pot identifica cu vârsta interlocutoarei şi care stabilesc primul contact cu ea în timpul anchetei (femeia produce 31 de diminutive, iar bărbatul 34).

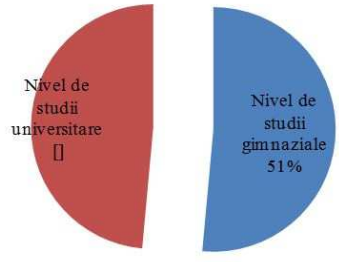
Repartizarea în funcţie de sex oferă date care nu coincid cu investigaţiile anterioare din alte zone din Spania, unde grupul feminin folosea mai multe diminutive [Paredes, 2012, 2015; Manjón-Cabezas, 2012]. În plus, folosirea diminutivelor se asociază mereu cu vorbirea femeilor. Luând în considerare faptul că informatorii sunt anchetaţi, în mod normal, de o persoană străină cercului lor social, şi fiind vorba de o cercetare cu obiective academice, este posibil ca femeile să se fi adaptat vorbirii spontane cu mai multă dificultate decât bărbaţii şi, din acest motiv, se situează cu 5 procente mai jos decât bărbaţii.

Grafic 3: Diminutivele în funcţie de *sex*

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

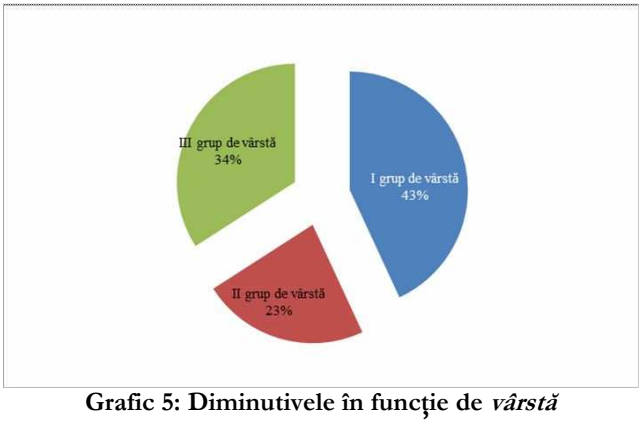
Dacă se are în vedere nivelul de studii, comportamentul celor din Pola se încadrează într-un model care din nou trezește interesul față de studiul lui Paredes [2012]: se pare că există o mai mare predispoziţie din partea informatorilor cu studii gimnaziale în ceea ce privește folosirea diminutivelor în comparaţie cu vorbitorii cu studii universitare. Totuși, o altă cercetare a aceluiași cercetător [Paredes, 2015] arată că subiecţii cu studii superioare prezintă un număr mai ridicat de diminutive doar atunci când este vorba despre contexte care implică un grad mai mare de subiectivitate. Rezultatele noastre se pot datora faptului că informatorii cu studii gimnaziale sunt mai puţin conştienţi de uzurile proprii vorbirii formale şi, drept urmare, folosesc diminutive în contexte formale. Tipul de interviu poate avea incidenţă asupra apariţiei diminutivelor: o anchetă semispontană realizată cu o persoană cu care informatorii, în mod normal, au stabilit un prim contact în timpul interviului, nu permite mereu implicarea subiectului, ceea ce duce la realizarea unui discurs mai puţin personal, mai puţin subiectiv.

Grafic 4: Diminutivele şi *nivelul de studii*

Totuși, distanţa care separă cele două grupuri nu este foarte mare şi inclusiv s-ar putea considera nerelevantă: informatorii cu studii gimnaziale se situează cu un procent deasupra subiecţilor cu studii universitare.

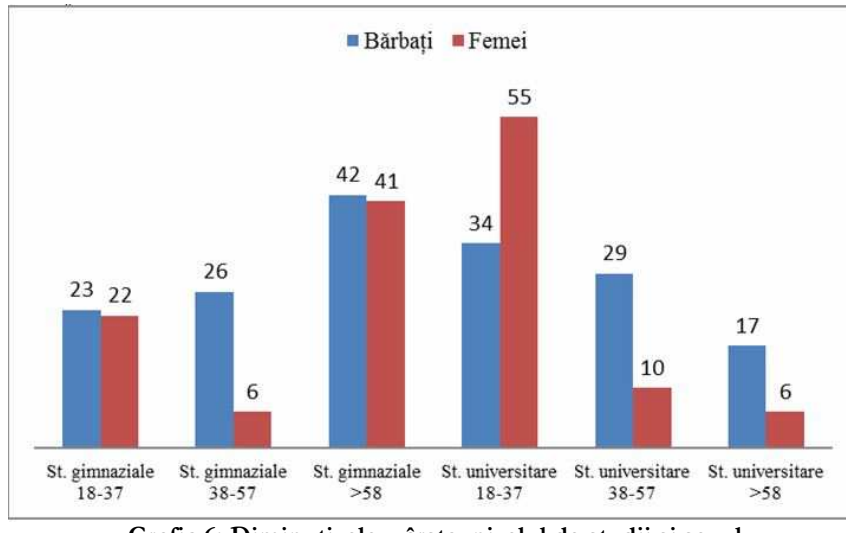
În ceea ce privește *vârsta*, tinerii folosesc mai multe diminutive decât celelalte grupuri (134/311), iar generaţia de mijloc atinge valori mai puţin ridicate (71/311) decât grupul în vârstă (106/311).

Grafic 5: Diminutivele în funcţie de *vârstă*

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Totuşi, dacă se ţine cont de relaţia dintre diminutive, vârstă, nivel de studii şi sex, situaţia ar fi diferită. Datele obţinute ne permit să observăm ce se întâmplă cu fiecare grupă de vârstă, bărbaţi şi femei: există diferenţe importante, atât la vorbitorii cu studii gimnaziale, precum şi la cei cu studii universitare.

Grafic 6: Diminutivele, vârsta, nivelul de studii şi sexul

Alt aspect de interes este relaţia dintre folosirea diminutivelor şi liderii lingvistici: calculele indică două grupuri care ar putea avea această funcţie. Este vorba de cel de-al treilea grup vârstnic, cu studii gimnaziale, care produce 26,69% din diminutive; şi prima generaţie, cu studii superioare, care reprezintă 28,62% din totalul diminutivelor corpusului. Dacă aceste rezultate se vor obţine în analize viitoare cu un eşantion mai mare, acest comportament ar indica o mai mare predispoziţie din partea vorbitorilor vârstnici cu studii gimnaziale şi a informatorilor tineri cu studii superioare, diminutivele producându-se într-un mod echilibrat între femei şi bărbaţi.

Diminutivele (semi)lexicalizate[22]

Situaţia sufixelor diminutivale este diferită dacă se consideră gradul de lexicalizare. Sufixul cel mai utilizat la diminutivele (semi)lexicalizate este *-illo* şi variantele sale (114/172), capacitatea sa de a exprima alte valori fiind destul de redusă (vezi tabelul 2). În ceea ce priveşte celelalte sufixe, acestea sunt foarte reduse: dintr-un total de 172 de cazuri, doar în 35 din cazuri apare *-ito* şi variantele sale, în 14 apare *-ete* şi variantele sale, în 5, *-uelo* si în 4, *-ín*. Se găseşte exclusiv în formele lexicalizate sufixul *-uelo,* care, drept urmare, poate fi considerat străin sistemului de producere a diminituvelor din vorbirea din Pola. De asemenea, trebuie precizat că sufixul *-ito* atinge valori ridicate în comparaţie cu unităţile nelexicalizate (35/172 faţă de 14/311), în timp ce sufixul *-ín*, în forme lexicalizate, atinge

[22] Deşi clasificarea diminutivelor lexicalizate am realizat-o în forme lexicalizate şi semilexicalizate, pentru analiză am ţinut cont de toate cazurile, atât cele lexicalizate, precum şi de cele semilexicalizate. Cuvântul care se lexicalizează cel mai mult este *panda* (34 de cazuri de *pandilla*, cu variaţii de număr); urmează: *chico* (prezent în 7 ocazii în *chiquillo* cu variaţii de gen şi număr), *chiringo* (5 exemple de *chiringuito*, cu variaţii de gen), *párvulos* (4 cazuri de *parvulitos*), *fulano* (3 cazuri) şi câte un singur caz de *fulanita*, *gustillo*, *disgustillo*, *cigarrillo*.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

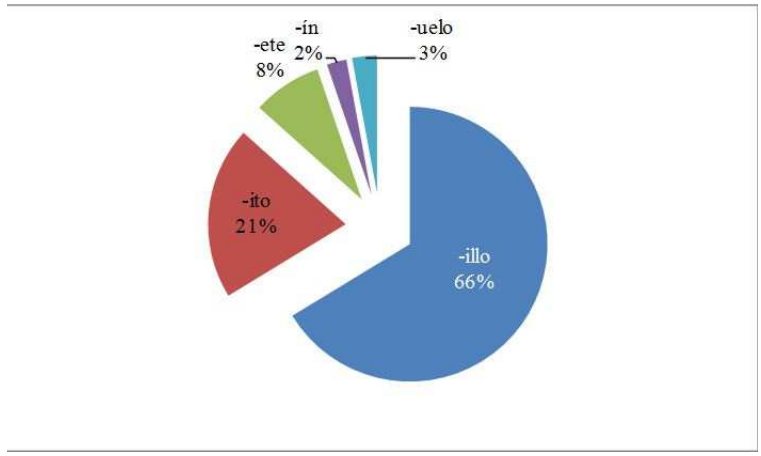
proporţii nesemnificative, numărul de cazuri în care se produce fiind foarte redus în comparaţie cu formele nelexicalizate (4/172 faţă de 238/311).

Tabel 2: Dinamica diminutivelor (semi)lexicalizate

INFORMATORI	NUMĂR DIMINUTIVE	CAZURI
Informator 1	12	*chiquillos* (5), *chiquilla* (1), *chiringuitos* (1), *camisetas* (1), *sombrilla* (3), *botellín* (1)
Informator 2	4	*parvulitos* (3), *pandilles* (1)
Informator 3	29	*señoritos* (2), *comilles* (4), *pandilla* (7), *pandilles* (2), *gustillo* (1), *camisetes* (2), *pañuelo* (2), *camiseta* (8), *bocadillo* (1)
Informator 4	3	*sombrilla* (1), *chiringuitos* (1), *bonitas* (1)
Informator 5	1	*calabacín* (1)
Informator 6	2	*tortilla* (1), *bocadillo* (1)
Informator 7	7	*cursillos* (2), *fulanito* (1), *parvulitos* (1), *carrerilla* (1), *pandillas* (1), *caballitos* (1)
Informator 8	3	*bonita* (1), *chiquillos* (1), *zapatillas* (1)
Informator 9	3	*aletas* (1), *cebolleta* (*venga de…*) (1), *zapatillas* (1)
Informator 10	7	*mercadillo* (2), *cabritos* (1), *tortilla* (1), *pandilles* (1), *cerilla* (2)
Informator 11	6	*zapatilles* (5), *comilles* (1)
Informator 12	9	*chiringuitos* (1), *disgustillos* (1), *fulanita* (1), *fulanito* (1), *tortilles* (1), *tortilla* (3), *pandilles* (1)
Informator 13	28	*futbito* (2), *carrerilla* (4), *bocadillos* (5), *pandilla* (3), *pandilles* (4), *comilles* (8), *plantilla* (1), *tortilla* (1)
Informator 14	5	*pandillas* (1), *pandilles* (1), *parvulitos* (1), *camiseta* (1), *pañuelo* (1)
Informator 15	2	*pandilla* (1), *bolsillo* (1)
Informator 16	2	*zapatillas* (1), *pasillo* (1)
Informator 17	1	*tortilla* (1)
Informator 18	1	*pandilla* (1)
Informator 19	6	*comillas* (1), *pandilla* (5)
Informator 20	13	*futbito* (5), *pandillas* (2), *cursillos* (2), *pandilla* (1), *cigarrillos* (1), *pañuelo* (2)
Informator 21	9	*señoritos* (4), *tortilla* (2), *chiringuitos* (1), *pasillos* (1), *pandilla* (1)
Informator 22	6	*bolsillo* (2), *pasillo* (2), *mesita* (1), *estribillo* (1)
Informator 23	5	*alcantarilla* (1), *tortilla* (2), *botiquín* (2)
Informator 24	8	*bolillos* (1), *chiringuito* (1), *bonita* (1), *bonito* (2), *mantilla* (1), *fulanito* (1), *pandilla* (1)

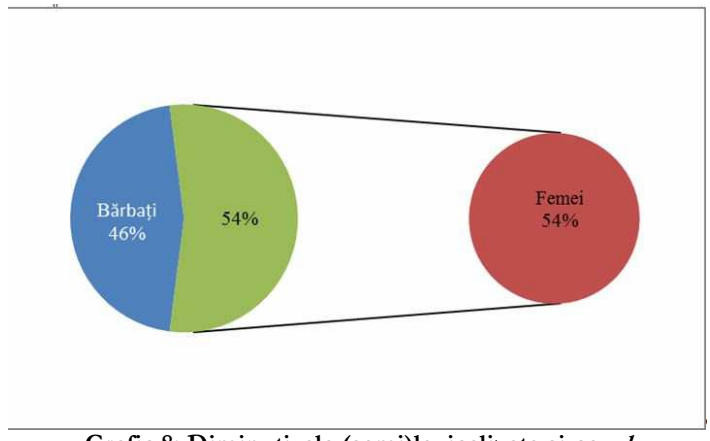
Situaţia din corpusul nostru este cea aşteptată, existând o serie de studii care au demonstrat că exemplele cu *-illo* sunt cele mai frecvente în spaniolă, urmate de *-ito* [Mirada, 1565, *apud* Lázaro Mora, 1998: 4650]. Într-adevăr, corpusul nostru confirmă această tendinţă: diminutivul *-illo* apare în 66% dintre cazuri, în timp ce *-ito* se produce doar în 21% dintre exemple.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Grafic 7: Dinamica diminutivelor (semi)lexicalizate

Analiza corelaţiilor cu formele (semi)lexicalizate s-a redus doar la cele trei variabile sociale prestabilite. Repartizarea în funcţie de sex nu ne oferă aceleaşi date ca şi în cazul diminutivelor nelexicalizate: în acest context femeile sunt mai generoase (93/172), depăşind grupul masculin (79/172).

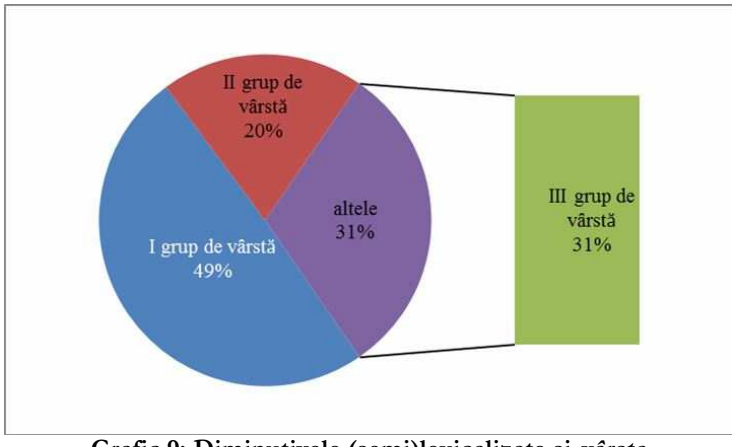

Grafic 8: Diminutivele (semi)lexicalizate şi *sexul*

Nivelul de studii nu clarifică cine sunt liderii care folosesc diminutive: situaţia atrage atenţia pentru că, atât grupul cu studii gimnaziale, cât şi cel cu studii universitare produce acelaşi număr de cazuri (86 fiecare).

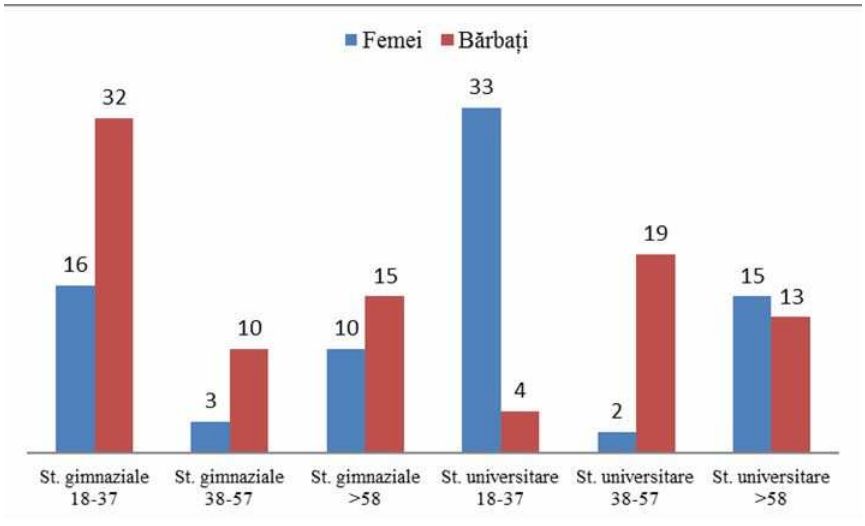
În ceea ce priveşte *vârsta*, tendinţa observată la diminutivele nelexicalizate se menţine: primul grup de vârstă foloseşte cele mai multe diminutive lexicalizate (85/172); la vorbitorii din al doilea grup numărul diminutivelor descreşte considerabil (34/172), iar cel de-al treilea grup se situează într-o poziţie avantajoasă (53/172):

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Grafic 9: Diminutivele (semi)lexicalizate şi *vârsta*

Continuând studiul influenţei pe care o pot exercita factorii sociali la producerea diminutivelor (semi)lexicalizate, s-au pus în corelaţie cele trei variabile prestabilite. În acest caz, rezultatele arată că liderul lingvistic este grupul tânăr, cu studii gimnaziale, urmat de grupul tânăr cu studii universitare.

Grafic 10: Diminutivele (semi)lexicalixate, vârsta, nivelul de studii şi sexul

Concluzii

În Pola diminutivul prezintă mai multe sufixe şi îndeplinește diferite funcţii. În corpusul analizat a apărut o serie importantă de sufixe asturiene. Se consideră, deci, că aceste sufixe le depăşesc pe cele castiliene, care se utilizează puţin sau sunt relaţionate cu anumite uzuri cu caracter despectativ (vezi folosirea sufixului *-illo*); dintre celelalte sufixe, *-ito* cu variantele sale este cel de-al treilea ca număr de cazuri.

Deşi s-ar putea manifesta influenţa mai multor variabile la producerea diferitelor sufixe diminutivale, cea mai semnificativă este influenţa reciprocă a celor două limbi care se vorbesc în Pola.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Determinarea influenţei variabilelor lingvistice, precum categoria gramaticală, numărul de silabe sau structura accentuală a cuvântului bază, folosite în studiile PRESEEA, pare problematică şi dă naştere unor generalizări consistente şi restrictive, întrucât nu toate categoriile gramaticale, nu toate cuvintele monosilabice, bisilabice, plurisilabice sau proparoxitone, paroxitone, oxitone se manifestă în acelaşi număr de ocazii în corpus: producerea diminutivelor depinde, în special, de situaţia de bilingvism din Pola.

În analiza noastră s-a făcut o codificare care ar putea fi discutabilă, dar este cea care s-a dovedit a fi cea mai practică, ţinând cont de rezultate.

Jumătate dintre diminutive prezintă valoarea de atenuare, care se manifestă mai ales la adverbul *poquitín* (47 de cazuri). După atenuare, afectivitatea, atât ameliorativă, cât şi cea peiorativă, este una dintre valorile cele mai importante. Trebuie semnalat că atunci când un vorbitor foloseşte sufixul *-illo*, după o serie lungă de diminutive asturiene, o face pentru a demonstra valoarea sa despectativă. Alte cazuri fac referire la valoarea semantică a unui diminutiv relaţionată cu noţiunea obiectivă de mărime, durată, cantitate, volum etc.

În acelaşi timp, se observă un număr important de diminutive lexicalizate şi s-a putut demonstra că sufixele *-illo*, *-ito*, *-ín, -ete* cu variantele lor pot funcţiona ca adevărate sufixe, dar pot apărea şi în forme lexicalizate.

În ceea ce priveşe *sexul*, este foarte interesant că bărbaţii produc mai multe cazuri de diminutive lexicalizate, iar femeile, de diminutive (semi)lexicalizate. Este posibil ca acest lucru să se datoreze numărului redus de anchete: trebuie avut în vedere că la acelaşi grup, uneori, se observă diferenţe importante între subiecţi cu aceleaşi caracteristici. În plus, nu toţi se pot adapta în acelaşi fel în timpul anchetei, în cadrul căreia intră pentru prima oară în contact cu interlocutoarea, ceea ce duce la diferenţe individuale majore.

Din analiza realizată se observă că sunt diferenţe semnificative în ceea ce priveşte *sexul* în comparaţie cu alte studii realizate în Granada sau Madrid. De asemenea, în ceea ce priveşte *vârsta*: este adevărat că tinerii sunt mai predispuşi folosirii diminutivelor, precum se întâmpla în comunităţile de vorbire menţionate, dar există o diferenţă între a doua şi a treia generaţie: între cei vârstnici, diminutivul a câştigat mai mult teren decât între vorbitorii cu vârste cuprinse între 38-57 de ani.

Analiza noastră a identificat profilul grupurilor care joacă rolul de lideri lingvistici: corespunde celor vârstnici cu studii gimnaziale şi tinerilor cu studii superioare, în cazul diminutivelor nelexicalizare; şi tinerilor, atât cu studii gimnaziale, cât şi superioare, în cazul diminutivelor (semi)lexicalizate.

În ciuda limitărilor impuse de eşantionul redus [pe care l-am folosit], observaţiile din prezenta lucrare sunt o primă descriere a diminutivelor din spaniola vorbită de la Pola.

Traducere din spaniolă realizată de Cristina Bleorţu (Universitatea din Zürich) şi Alina-Viorela Prelipcean (Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava)

BIBLIOGRAFIE

Albelda Marco, Briz Gómez, 2010: M. Albelda Marco şi A. Briz Gómez, “Aspectos pragmáticos. Cortesía y atenuantes verbales en las dos orillas a través de muestras orales”, în M. Aleza şi J. M. Enguita (ed.), *La lengua española en América: normas y usos actuales*, 2010, Valencia (Universidad de Valencia), p. 237-260.

Pérez, 1999: R. Almela Pérez, *Procedimientos de formación de palabras en español*, 1999, Barcelona, Ariel.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Alonso, 1935: A. Alonso, "Noción, emoción, acción y fantasía en los diminutivos", în "Estudios lingüísticos. Temas españoles", p. 195-229.

Ambadiang, 1977: T. Ambadiang, "Las bases morfológicas de la formación de diminutivos en español", în *Verba*, vol. 24, p. 99-132.

Andrés Díaz, 2002: Ramón d'Andrés Díaz, «L'asturianu mínimu urbanu. Delles hipótesis», în "Lletres Asturianes", 81, p. 21-38.

Andrés Díaz, 1998: Ramón de Andrés Díaz, "Algunas notas sobre bilingüismo y contacto de lenguas en Asturias", în A. M. Cano González şi S. Villa Basalo (ed.), *Patronymica Romanica 11. Dictionnaire historique des noms de famille romans [IX]. Actas del IX Coloquio (Oviedo, 26-29 de octombrie 1995)*, Tübingen, Max Niemeyer Verlag, p. 161-174.

Armayor González, 1995: Hortilio Armayor González, *El habla de la parroquia de Tanes*, Córdoba, Cajastur Publicaciones.

Béjar Prados, 2015: Rubén Béjar Prados, "Estudio del fenómeno de la atenuación en la ciudad de Granada (nivel sociocultural alto)", în "Revista Electrónica del Lenguaje", 1, p. 1-28.

Bleorţu, 2018: Cristina Bleorţu, *Aproximación al habla de La Pola Siero. Variación lingüística: descripción y percepción*, teză de doctorat, Universitatea din Oviedo, Universitatea din Zürich, 19 noiembrie 2018, susţinere la Universitatea din Zürich (summa cum laude).

Bleorţu, 2015: Cristina Bleorţu, „Necesitatea unui studiu sociolingvistic în Pola de Siero", în „Revista de Filoloxía Asturiana", 15, pag. 99-123, disponibil la adresa: https://www.unioviedo.es/reunido/index.php/RFA/article/view/11100/10467

Bleorţu, 2014: Cristina Bleorţu, "Hacia una metodología sociolingüística cognitiva. El estudio del habla de La Pola de Siero", în "Revue Roumaine de Linguistique", LIX/4, pag. 335-350, disponibil la adresa: http://www.lingv.ro/images/RRL%204%202014%20art02Bleortu.pdf

Brown şi Levinson, 1987: P. Brown, P. şi S. C. Levinson, *Politeness. Some universals in language usage*, Cambridge, Cambridge University Press.

Canellada, 1944: María Josefa Canellada, *El bable de Cabranes*, Madrid, Instituto «Antonio de Nebrija», [1996, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana].

Canellada, 1996: María Josefa Canellada, *El bable de Cabranes*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana.

Casado Lobato, 2002: María Concepción Casado Lobato, *El habla de la Cabrera Alta*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana.

Casier, 2014: Phéline Casier, *Un estudio diacrónico: el adverbio con y sin diminutivo en el español de la Ciudad de México*, Tesina, Universiteit Gent.

Castillo Valenzuela şi Ortiz Ciscomani, 2013: R. M. Castillo Valenzuela şi R. M. Ortiz Ciscomani, "Diminutivo y aspecto nominal en español", în "Revista de Humanidades", 27, p. 155-172.

Catalán, 1958: Diego Catalán, "Hacia un atlas toponímico del diminutivo (*-inu* en la toponimia hispano-románica)", în "Boletim de Filologia", 17, p. 257-292.

Catalán, 1961: Diego Catalán, "La toponimia del diminutivo y la re-romanización de Hispania", în K. Puchner (ed.), *VI Internationaler Kongress für Namenforschung / VIth International Congress of Onomastic Sciences / VIe Congrès international de Sciences Onomastiques. München: 24-28. August 1958. Kongressberichte / Reports of Congress / Actes et Mémoires*, vol. II, München, Bayerische Akademie der Wissenschaften, p. 217-223.

Company Company, 2002: Concepción Company Company, "Gramaticalización y dialectología comparada. Una isoglosa sintáctico-semántica del español", în *Dicenda. Cuadernos de Filología Hispánica*, vol. 20, p. 39-71.

Coşeriu, 1965: Eugenio Coşeriu, "Discusión [sobre Monge 1965]", în G. Straka (ed.), *Actes du Xème Congrès International de Linguistique et Philologie Romanes (Strasbourg 1962). I*, Paris, Librarie C. Klincksieck, p. 147.

Crowhurst, 1992: Megan T. Crowhurst, "Diminutives and augmentatives in Mexican Spanish: a prosodic analysis", în "Phonology", 9/2, p. 221-253.

D'Angelis, 2013: A. D'Angelis, "Formación y usos de los diminutivos italianos *-etto*, *-ino*, *-uccio* y sus equivalentes españoles", în E. Casanova şi C. Calvo Rigual (coord.), *Actas del XXVI Congreso Internacional de Lingüística y de Filología Románicas*, vol. 3, p. 539-550.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

D'Angelis şi Mariottini, 2006: A. D' Angelis şi L. Mariottini, "La morfopragmática de los diminutivos en español y en italiano", în M. Villayandre Llamazares (ed.), *Actas del XXXV Simposio Internacional de la Sociedad Española de Lingüística*, León, Universidad de León, p. 358-378.

Dressler, 1986: W. U. Dressler, "Forma y función de los interfijos", în "Revista Española de Lingüística", 16/2, p. 381-396.

Dressler şi Merlini, 1994: W. U. Dressler şi L. Merlini, *Morphopragmatics. Diminutives and intensifiers in Italian, German and Other Languages*, Berlin / Nueva York, Mouton/De Gruyter.

Enguita Utrilla, 1984: J. M. Enguita Utrilla, "Notas sobre los diminutivos en el espacio geográfico aragonés", în "Archivo de Filología Aragonesa", vol. 34/35, p. 229-250.

Fernández, 1960: Joseph A. Fernández, *El habla de Sisterna*, anexa 74 a revistei "Revista de Filología Española", Madrid, Consejo Superio de Investigaciones Científicas.

Fernández González, 1959: Á. R. Fernández González, *El habla y la cultura popular de Oseja de Sajambre*, Oviedo, Instituto de Estudios Asturianos.

Fernández Vior, 1997: José Antonio Fernández Vior, *Vocabulario de A Veiga*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana.

Fontanella de Weinberg, 1962: María Beatriz Fontanella de Weinberg, "Algunas observaciones sobre el diminutivo en Bogotá", în "Thesaurus", XVII/3, p. 556-573.

García Arias, 1974: José Luis García Arias, *El habla de Teberga: sincronía y diacronía*, Oviedo, Universidad de Oviedo.

GLLA, 1998: Academia de la Llingua Asturiana, *Gramática de la Llingua Asturiana*, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana.

Goffman, 1959: E. Goffman, *The presentation of self in everyday life*, New York, A Doubleday Anchor Original.

González Ollé, 1962: F. González Ollé, *Los sufijos diminutivos en castellano medieval*, Madrid, Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

Gonzálvez, 2016: H. Gonzálvez, "Diminutivos, hipocorísticos y otras *formas de nombrar* a los parientes en familias de Santiago de Chile", în "Revista de Dialectología y Tradiciones Populares", LXXI/1, p. 215-232.

Hadodo, 2013: M. J. Hadodo, *Entre cabrones y cabritos: El diminutivo como índice del género en el español madrileño*, lucrare de disertaţie, New York/Madrid.

Horcajada, 1987/1988: B. Horcajada, "Morfonología de los diminutivos formados sobre bases consonánticas monosílabas", în "Filología Románica", V, p. 55-72.

Hummel, 1997: M. Hummel, "Para la lingüística de vuestro diminutivo: los diminutivos como apreciativos", în "Anuario de Estudios Filológicos", XX, p. 191-210.

Jani, 2009: S. Jani, "Uso y funciones de los diminutivos en revistas para jóvenes mexicanas", în "Chrestomathy: Annual Review of Undergraduate Research, School of Humanities and Social Sciences, School of Languages, Cultures and World Affairs", vol. 8, p. 77-98.

Jurafsky, 1959: D. Jurafsky, "Universal tendencies in the semantics of the diminutive", în "Language", vol. 72 (3), p. 533-578.

Kabatek, 2006: Johannes Kabatek, "Requisitos para ser lengua: el caso del asturiano y de otras modalidades lingüísticas de España", în M. Castillo Lluch şi J. Kabatek (ed.), *Las lenguas de España. Política lingüística, sociología del lenguaje e ideología desde la Transición hasta la actualidad*. Frankfurt am Main/Madrid, Vervuert/Iberoamérica, p. 141-157.

Kabatek, 2000: Johannes Kabatek, *Os falantes como lingüistas. Tradición, innovación e interferencias no galego actual*, Vigo, Xerais.

Kabatek, 1997a: Johannes Kabatek, "Strengthening identity: differentiation and change in contemporary Galician", în J. Cheshire şi D. Stein (ed.), *Taming the Vernacular. From Dialect to Written Standard Language*. London / New York, Longman, p. 185-99.

Kabatek, 1997b: Johannes Kabatek, "Dime cómo hablas y te diré quién eres. Mezcla de lenguas y posicionamiento social", în "Revista de Antropología Social", 6, Servicio de Publicaciones UCM, p. 215-236.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Labov, 1971: William Labov, "The study of language in its social context", în Joshua A. Fishman (ed.), *Advances in the sociology of language,* vol 1, The Hague, Mouton, p. 152-216.

Lázaro Mora, 1999: Fernando A. Lázaro Mora, "La derivación apreciativa", în I. Bosque şi V. Demonte (coord.), *Gramática descriptiva de la lengua española*, Madrid , Espasa Calpe, p. 4647-4682.

Manjón-Cabeza Cruz, 2012: A. Manjón-Cabeza Cruz, "Los diminutivos en el corpus PRESEEA de Granada", în E. Waluch-de la Torre şi J. A. Moya Corral (coord.), *Español hablado. Estudios sobre el corpus PRESEEA-Granada*, Varsovia, Instituto de Estudios Ibéricos e Iberoamericanos de la Universidad de Varsovia, p. 55-75.

Marotti, 2006: L. Marotti, "El uso de los diminutivos y de su relación con la cortesía lingüística en los *chats*. Análisis contrastivo de comunidades virtuales españolas e italianas", în "Culture, language and representation", vol. III, p. 103-131.

Martín Zorraquino, 2012: María Antonia Martín Zorraquino, "Sobre los diminutivos en español y su función en una teoría de la cortesía verbal (con referencia especial a un cuento de Antonio de Trueba", în E. Tomás, J. Jiménez, B. López Meirama, V. Vázquez Rozas şi A. Veiga Rodríguez, *Cum corde et in nova grammatica: estudios ofrecidos a Guillermo Rojo,* Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, p. 555-569.

Menéndez García, 1963: Manuel Menéndez García, *El Cuarto de los Valles. I*, Oviedo, Instituto de Estudios Asturianos [2009, Oviedo, Real Instituto de Estudios Asturianos].

Monge, 1965: F. Monge, "Los diminutivos en español", în G. Straka (ed.), *Actes du Xème Congrès International de Linguistique et Philologie Romanes (Strasbourg 1962). I*, Paris, Librarie C. Klincksieck, p. 137-147.

Moreno Fernández, 1997: F. Moreno Fernández, "Metodología del «Proyecto para el Estudio Sociolingüístico del Español de España y de América (PRESEEA)", în F. Moreno Fernández (ed.), *Trabajos de sociolingüística hispánica*, Alcalá de Henares, Universidad de Alcalá de Henares, p. 257-287.

Morera Pérez, 1994: M. Morera Pérez, "Los diminutivos en el español de Fuerteventura", în "Tebeto: Anuario del Archivo Histórico Insular de Fuerteventura (Islas Canarias)", VII, p. 319-336.

Náñez Fernández, 1973: E. Náñez Fernández, *El diminutivo. Historia y funciones en el español clásico y moderno*, Madrid, Gredos.

Náñez Fernández, 1997/1998: E. Náñez Fernández, "Amado Alonso y el diminutivo", în "Cauce. Revista de Filología y su Didáctica", 20-21/2, p. 173-182.

NGLE, 2009: Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Nueva gramática de la lengua española*, Madrid, Espasa Libros, p. 635-656.

Paredes García, 2012: F. Paredes García, "Variación en el uso del diminutivo en el habla de Madrid: avance de un estudio sociolingüístico", în A. M. Cestero, I. Molina şi F. Paredes (ed.), *La lengua, lugar de encuentro. Actas del XVI Congreso Internacional de la Asociación de Lingüística y Filología de América Latina (Alcalá de Henares, 6-9 iunie 2011)*, Alcalá de Henares, Universidad de Alcalá de Henares, p. 3709-3719. [Ediţie CD].

Paredes García, 2015: F. Paredes García, "Funciones subjetivadoras del diminutivo en el habla de Madrid", în A. M. Cestero Mancera, I. Molina Martos şi F. Paredes García (coord.), *Patrones sociolingüísticos de Madrid*, Berna, Peter Lang, p. 117-153.

Regúnaga, 2005: A. Regúnaga, "Morfología derivativa: consideraciones en torno al uso de diminutivos en la ciudad de Santa Rosa (La Pampa-Argentina)", în "Anclajes", IX, p. 251-262.

Reyes Trigos, 2013: C. Reyes Trigos, "La risa y los diminutivos como atenuadores en las narraciones orales de tres grupos de edad en el corpus del habla de Monterrey-PRESEEA", în *X Congreso Internacional de la Asociación Latinoamericana de Estudios del Discurso (ALED)*, Puebla, Benemérita Universidad Autonóma de Puebla.

Shetter, 1959: William Z. Shetter, "The Dutch diminutive", în "Journal of English and German Philology", 58, p. 75-90.

Varela, 1992: S. Varela, *Fundamentos de morfología*, Madrid, Síntesis.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)

Zacarías Ponce de León, 2006: R. F. Zacarías Ponce de León, "Interpretación semántica de los morfemas apreciativos: la noción de disminución dentro de un dominio cognoscitivo", în "Lingüística mexicana", III, p. 51-69.

Zafiu, 2011: R. Zafiu, "Diminutivele în româna actuală: lexicalizare şi utilizare pragmatică", în I. Nedelcu, Al. Nicolae, A. Toma şi R. Zafiu (ed.): *Studii de lingvistică. Omagiu doamnei profesoare Angela Bidu-Vrănceanu*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

Zuluaga Ospina, 1970: A. Zuluaga Ospina, "La función del diminutivo en español", în "Thesaurus", XXV/1, p. 23-48.

BDD-A30205 © 2019 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:03 UTC)